

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in po-
šiljajo uredništvu „Mira“ v
Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure po-
poldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

Upravništvo „Mira“
v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Glasiló koroških Slovencev

Leto XXVI.

V Ljubljani, 9. marca 1907.

Štev. 10.

 Današnja številka obsega 6 strani
in priložo Društva tvornic za Thomasov fosfat
v Berlinu

XVII. letni občni zbor

«Katoliško-političnega in gospo-
darskega društva za Slovence na
Koroškem»

se vrši

v četrtek, dne 21. marca 1907
točno ob dveh popoldne v prostorih
gostilne „Buchenwald“ v Celovcu.

Spored:

1. Poročila odbora.
 2. Volitev odbora.
 3. Določitev kandidatov za bodoče
državnozborske volitve.
 4. Slučajnosti.
- K najobilnejši udeležbi vabi odbor.

Nobeden in nikdar za nemško- narodno stranko!

Volitve.

Meseca majnika bodo volitve za državni
zbor. Novo politično življenje se začne v Avstriji.
Politično življenje — kaj pa je to. Ali ne vidiš,
kako se zbirajo delavci in govore o volitvah,
shode napravljajo nemškonarodna gospoda in vabi
kmečko ljudstvo, kakor žid na sejmu vabi otroke,
kažoč jim vse krasote svoje kupčije, shode de-
lajo tudi krščanski posestniki, kjer se govori o

njihovi gospodarski bedi, o gospodarskem na-
predku, o veri, o narodnih vprašanjih. — In v
šestih letih enkrat se shaja ljudstvo volit zastop-
nike v deželni zbor, v državni zbor.

Kadar se na Ogrskem vršijo volitve, mora
kandidat poseči globoko v žep. Volitev ga stane
tisoče. Kajti ljudje se priganjajo vkup, kakor
čreda ovac, da se jim piti in jesti, potem pa
smejo oddajati glasove za gospoda, ki jim je
plačal golaš in žganje.

V premnogh krajih se je volitev doslej tudi
pri nas tako vršila; le da teh volilcev ni bilo
treba priganjati, prišli so sami, kjer so vedeli, da
se dobi piva, jedij in smodk brezplačno. Naši,
krščansko-narodne stranke, ti volilci niso bili.

Zakaj pa si je nemškonarodna stranka tako
prizadevala, dobiti vse mandate? Ker so ji po-
slaniška mesta dajala oblast, skrbeti záse, skrbeti
za svoj stan, skrbeti za svoj narod in dajati
duška svojemu sovraštvu nasproti krščanski veri.

Pravi poslanec je zelo velikega pomena.

Velikega pomena je že župan v občini, on
naj zastopa občinske koristi nasproti vladi; več-
jega pomena je poslanec v deželnem zboru.
Kajti deželni zbor dovoljuje vsako leto milijone
za šole, za učitelje, za vodne zgradbe, za ceste,
za bolnišnice itd. In teh milijonov ni koval de-
želni zbor sam. Stari ljudje so mislili, da more
cesar kovati denarja, kolikor hoče, ali to ni tako,
ljudje, kmet in delavec ga kujeta s svojimi žu-
ljavimi rokami in ga nosita v davkarijo. S temi
milijoni gospodari deželni zbor. Državni zbor pa
gospodari s premoženjem vse države.

In na tako mesto naj nikdo in nikdar ne
voli moža nemškonarodne stranke.

Slabi gospodarji so.

Kdo je slab gospodar? Seifriz ne, Nagele
ne, dr. Waldner tudi ne. Zakaj prva dva gospoda
kuhata pivo in eden tudi žganje, drugi pa je vse-
učiliški profesor, ki ima 10.000 kron letne plače.
Tako se ne gospodari slabo.

A nemškonarodna stranka je slab gospodar,
ti stranki pripadajo nasprotni kandidati in zato
jih naši volilci ne smejo voliti.

En vzgled:

Ta stranka je ustanovila deželno zavaroval-
nico, za katero je morala dežela v petih letih po-
vrh plačati 146.000 kron

in sicer v l. 1901 in 1902 K	37.783
1903 „	43.971
1904 „	25.113
1905 „	19.280

in g. Hanelu „ 20.000

vkup . K 146.147

Trgovci si mora od prometa zaslužiti 10%,
če hoče obstati. Deželna uprava pa sprejema za-
varovanj v svojem računu le 122.509 K in pri
tem stanju stane režija, upravni stroški 49.742,
torej 45%.

Posledica temu je, da se bodo v bodoče
zvišale zavarovalne premije, in deželni zavaroval-
nici, ki je ustanovljena, da bi premije znižala,
se očita, da je ona sprožila misel nasproti dru-
gim zavarovalnim zavodom, da se premije zvi-
šajo. —

Najlepše je pa, da je deželna uprava dala
uradniku Hanelu, ki ga baje ni mogla rabiti,
20.000 kron, da se ga je iznebila. Javnosti
se ni zadosti razložilo, zakaj se da uradniku, ki
se pusti iz službe, ter se ga ne more rabiti, to-
liko denarja? Kakšna skrivnost tiči tukaj? Kdo
je temu kriv?

Stari grehi.

Dne 13. oktobra 1905 se je v deželnem
zboru poročalo, da je dežela prevzela l. 1872 ne-
ktere okrajne ceste (Bezirksstrassen), ki jih je
popred podpirala država. Na ta način je de-
žela bila prevzela letnih stroškov 335.000 K in
je odvzela v svoji nespameti državi veliko breme.
Zakaj se je to zgodilo, naj povedo stari liberalci,
saj še živijo. L. 1903. so povodnji napravile na
teh cestah škode 391.000 kron.

PODLISTEK.

Iz devete dežele.

Spisal Janko Bratina.

Bilo je tisto leto, ko je bil krompir pomrz-
nil. Velike reči so se tam godile v deveti deželi
in le s težavo sem dobil nekaj zapiskov, katere
je hranil študent Kozarček, s kojim sva si jako
dobra prijatelja. Po teh zapiskih posnamem sle-
deče, na resničnih podatkih sloneče dogodbe.

Kakor vsaka moderna država tako ima tudi
deveta dežela že od starih časov parlament, ka-
mor pošiljajo devetodeželski davkoplačevalci 111
poslancev, ki vsi jako vneto delujejo za milo do-
movino, kakor se to običajno godi pri takih
možakih. No, zadnje dni je nesreča hotela, da je
parlament pobrala vladna smrt in treba je bilo
voliti nove poslance. In dvignile so se stranke
kakor gobe po dežju. Vsaka vas je imela svojega
kandidata ali pa še več. Tudi stranka „nezado-
voljnih črevljarjev“ se je postavila na noge in
kandidirala svojega moža v parlament. Kandidat
črevljarske stranke se je imenoval Ozbuc.

Ko je naš Ozbuc to izvedel, se je spomnil
študenta Kozarčka, kateri je bil takrat na cesar-
skem Dunaju in študiral za dohtarja vseh pravic
in krivic.

„Glej ga spaka“, dejal je kandidat Ozbuc,
„vsaka reč pride ob svojem času prav. Lani sem
temu-le Kozarčku par črevljev na dolg napravil,
sedaj pa rabim jaz njega; pisati mu moram, da
pride domov, on je dober človek in zame bo
govoril.“

In segnil je Ozbuc na polico po staro gosje
pero, pomočil ga v plesnivo črnilo in pisal go-

spodu Kozarčku, kaj se godi doma ter da naj
ne skrbi več za tiste črevlje, le domov naj pride,
ker ga doma zelo rabijo. Ker je bil Ozbuc še
dober človek stare korenine, je pristavil tudi po-
zdrav „črez hribe in doline“, kar žalibog dan-
danes kandidatje ne store več, tudi če pišejo
samemu ministru.

Razveselil se je Kozarček, ko je dobil belo
pismo in takoj je odrinil proti domu. Doma ga
je čakal naravnost nebeški sprejem. Trije lajnarji
so ga sprejeli na kolodvoru in mu zagrmeli
„Naprej zastava Slave!“ v pozdrav. Kandidat
Ozbuc je ginjen stiskal Kozarčku roko in v
ozadju je stala deputacija „nezadovoljnih črev-
ljarjev“, oborožena s šili in kopiti, katere so no-
sili kot znake pripete na prsih.

Lajne so grmele, živio! kliči so doneli po
trgu da se je vse treslo. Stranka je imela oči-
vidno večino, kajti nikjer se niso upali nasprot-
niki na dan; da bi bili nastopili tako mogočno
kot črevljarji, o tem seveda ni niti govora.

Drugi dan je bil volilni shod. Ljudstva se
je kar trlo in ko je kandidat Ozbuc zlezal na
staro mizo, ni bilo ploskanja ne konca ne kraja.

„Slavna gospoda“, oglasil se je gospod
Ozbuc, „jaz sem vaš kandidat. Rad bi govoril še
kaj, a nimam darú jezika, zato pa bo govoril
mesto mene tu-le gospod Kozarček.“

„Živio Ozbuc, živio naš kandidat“, zagrmelo
je od vseh strani, a že je stal na odru študent
Kozarček. Očali si je popravil na nosu, se malo
odkašljaj in nato v navdušenih besedah položil
volilecem njihovo sveto dolžnost na srce, da mo-
rajo voliti edino le pravega in zavednega kandi-
data, gospoda mojstra Ozbuca.

„Živio Ozbuc! Živio!“

„Programa sicer še nimamo“, dejal je proti
koncu Kozarček, „a kaj to. To nas ne sme mo-
titi, zakaj programov je dosti pri vsaki veselici
in imeli jih bomo v kratkem toliko, da jih bomo
še lahko prodajali. Nazadnje pa gospodje volilci,
moram še pripomniti, da ga ni moža v vašem
okraju, ki bi tako dobro poznal vaše razmere in
tako dobro vedel, kje nas črevelj gloda, kot
ravno gospod črevljarski mojster Ozbuc. On je
naš kandidat, vsi kot en mož zanj na volišče!“

„Živio, živio!“ vpilo je vse vprek. „Živio
Ozbuc, živio naš kandidat!“

In lajne so zagrmelo vmes, pevska družba
„Kašelj“ je zapelo kandidatu kar cel tucat naj-
lepših pesmi in mati Ozbucova je doma spekla
take potice, da so dišale po celi vasi.

In rečem Vam, vse to ni bilo zastoj. Prišel
je dan volitve in oddani glasovi so pokazali, kaj
zmore edinost in požrtvovalnost. Res je bil izvo-
ljen kandidat Ozbuc, ki sedaj sedi v parlamentu
in — krpa poslancem raztrgane črevlje.

„Provizor“ iz Št. Lenarta.

(Spisal Ferdo Plemič.)

Kdo ve, če je še med živimi! Spominjam
se ga pa že iz svojih mladih let. V Št. Lenartu
pri Sedmih Studencih je bil doma, vsaj po tem
kraju smo ga imenovali, ko je prikrevsal ob
cerkvenih praznikih v našo vas, upognjen pod
nemalo težo svoje cerkvice. Ta vrsta ljudi iz-
ginja bolj in bolj iz naših planinskih krajev, in
če se ne motim, je bil „provizor“ iz Št. Lenarta
takrat že edini berač, ki je hodil z leseno cerk-
vico okoli.

 Naročajte edini koroški slovenski list „Mir“!

Za šole se je že leta 1905. potrebovalo 1.621.000 kron. Ta svota se je odslej zopet zdatno zvišala, in bo neprestano rastla, ker dežela prejema mirno vse stroške potrebnih — in nepotrebnih šol. Meščansko šolo v Velikovcu naj bi bil plačal Velikovec sam, zdaj pa hoče nemško-narodna stranka rešiti ljudstvo in mesto s svojimi 15 učnimi močmi, v mestu, ki šteje 1900 prebivalcev!

Dežela pa to pustno šalo plačuje.

V zadnjih letih je dežela plačala vrhutega za ceste Velikovec—Miklavec in skozi Zilsko dolino državi 246.672 K, in k železnicam Sinčaves-Kapla, Podkloster-Šmohor je prispevala 820.000 kron. Koncem leta 1904. je dežela že potrebovala 4.139.000 K, primanjkovalo pa je že tedaj 368.000 K letnih dohodkov.

Odslej ni bilo rednega zasedanja deželnega zbora.

Za najpotrebnejše niso imeli denarja.

Dne 23. oktobra 1905. predlagal je v deželnem zboru kršč. soc. poslanec dr. Pupovac, naj se da kaj podpore msgr. Paul Kayserju v Trgu, ki vzdržuje z milodari 321 otrok-sirot (letos jih je že 450).

Knezoškof dr. Khon je predlog seve najiskrenejše priporočal. Zavod ima namen, zbirati zanemarjeno deco, vzgajati jih in privaditi jih k mečkemu delu. Zato ima obširna posestva, opekarno, kamnolom, živinorejo. Msgr. Kayserja delovanje je naravnost občudovanja vredno. Vzemimo, da ga stane en otrok počez 10 kron na mesec, potem potrebuje za 400 otrok 40.000 K, ki jih darujejo milosrčni ljudje za tako lep in prepotrben namen. Nemškonarodni stranki imamo očitati, da ima za vse denarja, za ljudstvo, za revno ljudstvo in njegove otroke, ki bi se sicer izpridili, pa ga tukaj nima, niti enega beliča do zdaj za to velikansko sirotišnico niso dovolili —! Koliko stroškov in skrbi bi teh 400 sirot delalo županom kmečkih občin? Ali je pošteno, zavzemati nasproti takim zavodom tako stališče?

Kako je vse to mogoče?

Vse to in mnogo drugih lepih reči je mogoče, ker je nemškonarodna stranka volilni red za državni zbor tako napravila, da more 13.000 krščanskih volilcev izvoliti le štiri poslance, 21.000 nemškonarodnih volilcev pa jih voli petintrideset. Pravična stranka bi dala vsakomur primerno zastopstvo, in pravična vlada bi tudi morala skrbeti, da v kaki deželi prevzetna večina ne vzame manjšini vseh pravic.

In ne le to! Kršč. soc. poslance izključili so iz vseh odsekov. To je krivično. V odsekih se vse stvari dogovorijo, v polni zbornici se le še sklepa; poslance izključevati iz odseka, se pravi, jemati jim možnost, zastopati koristi svojih volilcev. Vsi volilci plačujejo svoj davek, in imajo v zboru po postavi enako pravico, kakor ima vsakdo svojo pravico pred sodnijo. A nemško-

narodna stranka je prikrajševala kršč. soc. stranko, ker njihovih poslancev ni pustila v odseke. In vendar so bili možje gg. Grafenauer, dr. Pupovac, Msgr. Weiss, Krampf, delavne moči prve vrste, izborni zmožni in poznavatelji razmer; naravnost škandalozno je, da se taki poslanci, najboljše delavne moči, izključujejo iz odsekov, in delovanje prepušča ljudem, kakor Oraš, Kiršner, protestant Huber i. dr.

In zakaj so jih izključevali? Voditelj nemškonarodne stranke jih je imenoval: „Stranka nedostojnih ljudi.“

Ne poslance, marveč volilce je imenoval „nedostojne ljudi“ „die Partei der unanständigen Leute“. Volilci, ko pridejo zdaj zopet k vam, krščanski volilci, zapomnite si, da so vas imenovali „nedostojne ljudi“. — Čas bo pokazal, kje so nedostojni ljudje, a tako si naši ljudje ne smejo pustiti na se pljuvati od ljudi, ki niso vredni, da bi vam, kmetje, odvezavali črevlje.

Nemškonarodna stranka je v istini stranka učiteljev, profesorjev, uradnikov in pivovarnarjev, ki so za kratek čas semtertja tudi gospodarji.

Krščanski kmetje ne volite teh ljudi!

Obljube in dejanja.

Pred desetimi leti, ko je jela iz gnilega liberalnega štora rasti nova zelena veja nemškonarodne stranke, so ti gospodje obetali, da bodo razbremenili revno ljudstvo, in prisilili premožne ljudi, da bodo plačevali davek. Ali kjerkoli je nemškonarodna stranka potrebovala denarja, in potrebuje ga od leta do leta več, našla je zopet le tiste, ki so popred že preobremenjeni. Pri žganji plačuje se na Koroškem 571.140 K, pri pivu 312.000 K, pri vinu 293.000 K, skupaj 1.166.140 K. Ali se je tukaj kaj zgodilo? Kmet mora za posle imeti žganja, naj stane, kar hoče, in delavci v tovarnah, v gozdih itd. ga morajo imeti. Ta milijon kron sklada revno ljudstvo! Kje pa je ostala obljubljena olajšava?

Gospodarstva ne razumejo.

Gospodarski napredek za kmečko ljudstvo je v njegovem združenju. Le v zadrugi združeni si bodo kmetje priborili in ohranili primerne cene živini in žitu. Saj se povsod ne more rediti le živina, slovensko ljudstvo okoli Velikovca in Sinčevasi se mora baviti tudi s poljedelstvom. Zato z velikim veseljem pozdravljamo, da se je dne 24. februarja t. l. zasnova v Wolfsbergu velika zadruga za izvoz pitane živine na Dunaj. Z velikim navdušenjem poslušali so gospodarji govor grofa Khevenhillerja: „V bodočem parlamentu, ki bo moral biti kmetom prijazen, mora zastopnik kmetov odločno trljati, da se zdatno podpirajo zadruge. Borba bo huda, a zmogovita, če bodo kmetje združeni nastopali za svoje interese. Žal, da vlada sama ni volje, pomagati poljedelstvu; to se mora izsiliti, klicali so poslušalci in govornik je dejal: „Prisiliti da se da le

s silo, ki jo moramo imeti, in to silo in moč moramo iskati v zadrugah.“

Burno so poslušalci pritrdjevali tem besedam. Pri tej priči moramo zopet opominjati na prežalostno dejstvo, da nemškonarodna stranka za zadrugo nima smisla, da jih sovraži! Poslanec Gratzhofer iz Velikovca je v državnem zboru malo kaj govoril, in še v teh redkih slučajih bi bilo zanj in za stranko boljše, da bi bil molčal! Ali napadal je našo zadrugo v Sinčivasi. Torej je sovražnik zadrug, in stranka, h kateri je pripadal, je tudi sovražnica zadrug, in zato se sme smatrati kot sovražnica kmečkemu stanu.

Sovražniki lastnih ljudi.

Nemškonarodna stranka zaničuje kmečko delo. Ko se je ustanovila naša zadruga v Sinčivasi, zasmehoval je nemškonarodni poslanec Plavec gospoda, ki je zadrugo ustanovil, „ker se bavi z ovsenimi žakli“ — „mit den Habersackeln“. Ti gospodje ne uvidijo, kako častivredno je polje, kjer raste žito, kako častivredna roka, ki pride-lava kruh, kako častivredno vse kmečko delo! Zasmehujejo v zborih delo, pri volitvah pa zopet kmeta iščejo.

Tudi kmetje so volili nemškonarodovce, sovražnike lastnih pristašev.

Ko je zadruga v Sinčivasi 1. 1900 prosila deželni zbor in poljedelsko ministerstvo podpore, zgodilo se je nekaj znamenitega. V Velikovcu se je napravila nam liberalna protizadruga. Obe ste prosili podpore. Naša, prva zadruga, dobila je podporo za zgradbo od c. kr. poljedelskega ministerstva. Liberalna zadruga te ni dobila, ker deželni zbor ni dal podpore nam. Poljedelsko ministerstvo je namreč izjavilo, da bo ono dalo podporo liberalcem, če deželni zbor da podporo nam. In deželni zbor je prikrajšal zadrugo lastne stranke za zdatno državno podporo, da mu ni bilo treba podpirati zadrugo v Sinčivasi. Tako postopanje pričuje o strasti, ki je gospode popolnoma oslepila. Torej oni niso privoščili niti lastni zadrugi podpore, in ta zadruga se je morala odpovedati podpori, da se zadovolji strankarski strasti.

(Dalje prih.)

Koroške novice.

Volilni shod se vrši v nedeljo, dne 17. marca t. l. v Sela h nad Borovljami po dopoldanski službi božji. Govori gospod Franc Grafenauer.

Denarja, denarja, denarja. „Nabirajte za volilni zaklad! Uporabite vsako družabno priliko za majhen zmet. Če ne bomo imeli potrebnih sredstev, ne pomagava vse naše navdušenje! Nemci! posnemajte črne in rdeče! Bodite njim enaki v požrtvovalni prepričanosti in zvestobi! Darila sprejema . . .!“ — Tako dan zadnevom joka „Kärt. Wochenblatt“, in skoraj tako „Freie Stimmen“ in „Bauernzeitung“. Toraj fehtarija na de-

Bil je slaboumen, revček, ter si sam nadejal ime „provizor“. Na moje vprašanje, zakaj si rajši ne nazivlje župnikom, mi je dejal:

„Ej, župnika že imamo v naši vasi. Ta oskrbuje veliko cerkev. Malo mojo cerkvico pa oskrbuje jaz. Za tako majhno cerkvico pa ni potreba župnika, zadostuje tudi provizor. Zato sem jaz provizor.“

Njegova cerkvica je bil čuden stvor njegove domišljije. Vobče podobna cerkvenim stavbam, imela je dva zvonika z zvonci. Zunanje stene so bile preplepljene s podobnicami, molki in križci so viseli ob njih. Okna so bila različne velikosti, z barvanimi stekli izdelana. Kaj je bilo v notranjščini, pa nisem nikdar pogledal.

Oblačil je „provizor“ iz Št. Lenarta svojo dolgo suho postavo vedno v črnino, ki mu jo je menda odstopil domači župnik. Seveda je vlekla ta črnina bolj na rjavkasto ter se tudi ponašala z raznimi madeži.

Hodil je vedno obrat, kakor se pač „provizorju“ pristojalo. Pod podbratkom nosil je črno ovratnico, že bolj oguljeno.

Cerkvico je shranjeval vedno ob zunanji steni kapelice pri Sedmih Studencih. Ob delavnikih namreč ni hodil z njo okrog. Vendar tudi tedaj ni tičal doma, temveč pogosto obiskoval sosednje vasi.

Pred tremi leti je bilo, če se ne motim, tako prilično avgusta meseca, ko je zopet vstopil v našo hišo.

„Dober dan,“ je rekel ter vihtel leseno žlico v roki. Izdeloval je tudi semtertja leseno robo, ki jo je prodajal za toliko ceno, kolikor mu je pač hotel kdo dati.

„O, dober dan, gospod provizor!“ mu odgovorim.

S čudnim izrazom v očeh me pogleda revček in reče bolj potihom:

„Jaz nisem več provizor.“

„Ne več, kaj pa ste?“

„Profisar.“

„Profesor ste, kako pa to?“

Kaj neki se je zgodilo v tej glavi, da je zapustil kar tako duhovski stan ter ga zamenjal s posvetnim.

In zasmel sem se. Na mestu sicer ni bil moj smeh, pa tudi ni veljal ubogemu „provizorju“. Spomnil sem se namreč v tistem hipu, kako je naš „Mir“ v nekem poročilu o nekem shodu v Zilski Bistrici tudi meni nadel, brez moje krivde seveda, častni naslov „profesor“, kar res ne mislim, niti upam kdaj postati.

Revček iz Št. Lenarta pa je menda drugače tolmačil moj smeh, in debele solze so se mu prikazale v boječih očeh ter potovale po suhih licih nizdol.

„Ej, nič ne bodite žalostni, saj se nisem smejal vam. Rajši mi povejte, zakaj nočete biti več provizor.“

„Cerkvica mi je zgorela“, de tužno ubogi trpin.

„Zgorela vam je!“ se začudim. „Vam jo je kdo zažgal?“

„Ne, sama se je.“

Kasneje sem izvedel, da je bil nekoč „provizor“ prižgal okrog svoje kapelice vse polno sveč, da se mu je potem vsled tega vnela vsa stavbica, in da so imeli ljudje pravi križ z bebcem, da še on ni zgorel, ko je hotel gorečo cerkvico natovoriti na svoj hrbet.

„Kaj pa sedaj?“ ga vprašam.

„Sedaj sem profisar, dokler nimam nove cerkvice,“ reče on in si obriše z umazano roko

solze z lica ter jame drobiti kruh v kavo, ki mu jo je prinesla moja sestra.

„Pa ste že kaj postavili?“

„O, že, že! Cerkvica že stoji in barvana stekla imam tudi že za okna. Po zvoncu pa sem šel v Celovec, ker se jih v Beljaku ne dobi.“

Hodil je „provizor“ peš po vsej deželi.

„I, v Celovcu pa so zvonci, i! Od najmanjšega: bim, bim, bim! pa do največjega: bam, bam, bam! Kar obstal sem, pa nisem vedel, katerega bi si izbral. Izbral bi si tistega: bam, bam, bam! pa stane preveč.“

„In prevelik bi bil za vašo cerkvico.“

„Seveda prevelik; zato sem kupil dva manjša.“

„No, potem bo pa vaša cerkvica kmalu gotova.“

„Oj, manjka še mnogo pri taki reči, še mnogo. Takšen križec na primer, kakor visi tam na steni, bi mi prav prišel.“

„Pa si ga vzemite. Zdaj mi pa prodajte še žlico, desetico dam zanjo.“

„Le vzemite jo, boljša je od svinčene in srebrne.“

„Rad verjamem.“

„Zdaj pa pojdem, pa hvala za kavo.“

„Zbogom, provizor, nič se ne prekršuj, provizor ste bili, pa boste zopet, zakaj bi zamenjali za malo časa svoj stan.“

„Saj res!“ pravi on, in oči so se mu smejale. —

Ne vem, če je še med živimi, ali v Št. Lenartu pri Sedmih Studencih tam je bil doma mož z naivno dušo, po Zilski dolini povsod znani „provizor“.

belo in drobno. Kmet, ni dosti, da te gulijo z raznimi dokladami in nakladami, plačaj še zato, da boš dobil poslanca, ki bo skrbel in delal nato, da boš dobil vedno večja davčna bremena na hrbet. Kmet, plačaj, plačaj! Sicer ne pomaga vse navdušenje, ali pravzaprav sicer ne bo navdušenja! Odkod naj pa potem pride „frajbir“ pa golaš, ako sedaj ne plačáš. Daj, daj, odpri mošnjiček in vun s kronicami, sicer ne morejo vsenemški hujškači iz svojih brlogov, plačaj, da te pridejo farbat z obljubami, katerih niti v sanjah ne mislijo izpolniti, plačaj, plačaj, sicer razni profesorji in doktorji ne bodo imeli šest let dopusta, šest let zastoj plače, šest let po 20 kron dijet na dan! Bodite požrtvovalni, jejte doma suh kruh in krompir v oblicah, da bodo mogli vsenemški in nemškonacijonalni priganjachi obirati kapunčke in zalivati s penečim šampanjcem, flaša po 10 goldinarjev. Kmet, plačaj, saj imaš vsega dosti, saj ti nič ne manjka, razun pameti, če si res tako neumne, da verjameš tem ljudem in jim mečeš v žrelo svoj krvavo prislužen denar! Kmet, le plačaj!

Srečni Beljak! V soboto je imel dr. Angerer zopet volilni shod v Beljaku. Kakor je videti, se mož res grozno trudi, da bi naložil dovolj kalinov do 14. maja. In sedaj si je izmislil celo nekaj popolnoma novega, kar bo gotovo spravilo vse volilce na njegovo stran. Povedal je namreč, da se naseli v Beljaku, ako bo izvoljen, da bo v vedni dotiki s svojimi volilci. Če ga na to obljubo ne izvolijo, potem res ne vemo, kaj naj še vleče. No, no, ta misel pa tudi ni napačna. Angerer bi dobival svojo profesorsko plačo in zraven do 6000 K dijet, potem bi se dalo v Beljaku prav imenitno živeti in večkrat prav lepo po „altdeutsch“ pokrokat. Ali pa so tudi Angerju postala celovška tla prevročna! Posebno pa ni prijetni bivati v bližini one hiše, v kateri je gospod Han dobival iz duhovniških rok leto za letom podporo, da more sedaj hajlati po deželi.

Novopotrjena postava. Ona postava, ki so jo lani zvarili „veliki prijatelji“ koroškega kmeta, nemški nacijonalci v koroškem deželnem zboru, da se pobira deželna naklada tudi od vina in sadnega mošta, katerega imajo zasebniki sami za se, je potrjena in stopi v veljavo z dnem 15. marca t. l. Kmetje, sedaj, ko so volitve na dnevnem redu, se vam pač prilizujejo ti ljudje in vas vabijo, da bi volili njihove pristaše. Sedaj pokažite, da ste možje in povejte jim, da pri vas nimajo nič iskati. Seveda sedaj bi vas radi speljali na svoje limanice, ali takrat, kedar se gre za to, da bi kaj storili za vas, takrat vam pa nalože na rame — nov davek. To so vaši „prijatelji“! Kaj je visoki nemškonacijonalni gospodi mar, saj ona sedi pri bogato obloženi mizi in se naliha z dragim šampanjcem, saj ne plača nič več davka zanj, kakor pa ti kmet, če piješ najslabšo kiselico. Kaj jim mar za to, če boš volil ti, ubogi kmet, plačevati celo od mošta, edine pijače, katero si moreš privoščiti, ko od ranega jutra pa do pozne noči s svojimi žuljavimi rokami vlečeš in delaš, kakor črna živina, da si prislužiš svoj trdi kruh, saj oni sami sede na tisočkah, katere si jim ti nanosil. In smejejo se ti, norca se delajo iz tebe, češ, kmet le plačaj, saj si dosti neumne zato. Sedaj pred volitvami ti bodo pa obljubovali sama nebesa, če boš volil ž njimi. Ako je kaj kmečkega ponosa v tebi, ako je kaj časti v tebi, boš tem pijavkam kmečkega stanu pokazal vrata! Sram bi te moralo biti v dno duše, ako bi dal svoj glas ljudem, ki so tvoji najhujši sovražniki!

Varnost življenja v Celovcu. Celovski mestni očetje imajo pač časa dovolj za vse nepotrebne stvari, samo za to ne, kar bi bilo potrebno. Povsod po drugih mestih se strogo pazi na to, da se morajo ob mrzlem vremenu potrositi pločniki, v Celovcu pa je po zimi naravnost nevarno hoditi po pločnikih, ki se tako odlikujejo s svojim ledom, da bi človek skoraj mislil, da je na drsališču. Še bolj pa je nevarno hoditi po Celovcu, ko začne kopneti sneg na strehah, kajti za varnost je tako malo poskrbljeno, da te more vsak čas doleteti nesreča, da dobiš kos ledu na glavo. Te dni je pobil z deželne hiše padši kos ledu upokojenega davčnega uradnika Knessa, brata umrlega trbiškega dekana. Sreča je bila, da ga je zadelo samo na ramo, če bi mu bil padel led na glavo, bi bil ostal na mestu mrtev. Odpeljali so ga v bolnišnico. — Res, tu naj bi mestni očetje uvedli nekoliko več reda!

Kdor zna, pa zna! Nemško društvo „südmark“ menda zelo malo vžigalic prodaja, ker si v trafiki poleg realke, v Kolodvorski ulici v Celovcu prodajalka dotičnih vžigalic ne upa kupcu škatljice položiti z naslovno stranjo na mizo, ampak narobe. Če pride kdo in zahteva „švedske“ vžigalice, se mu narobe obrnjena škatljica tja po-

moli, in če nisi previden, pa imaš vraga, oziroma „südmark“ v žepu. In če si previden in to odkloniš, pa prodajalka porogljivo meni: „Oh, is ja ols ans“. Tako? Naj bi kdo s Ciril-Metodovimi vžigalicami tako napravil ter jih položil pred kakega Nemca „narobe“, to bi videli. Celi nemški Izrael bi bil po koncu in z dotično prodajalko na vešala, ali kaj? Ker to bi bila „predrznost!“ No, Nemci v izbiranju sredstev niso posebno izbirčni, to nam je že dobro znano. Ja, ja, izdajalsko podjetje ima včasih tudi kriva pota, da svoj namen doseže.

Borovlje. Kako to? Resniški Paukar je pri gospodu Singerju p. d. Helfarju na Strugi prosjačil za pooblastilo za glinjske volitve, pa ga dobil ni. Zato pa je hitro poslal nazaj meso njegovi sestri, ki je poročena v Kapli. Gospod Hus, ali poznate postavo z dne 26. prosinca 1907 o volilni svobodi?

Borovlje. Damkov Foltj je v zadnjem času vsled lepega vedenja do domačih in tujih med našo nemškutarijo priplezal do čisto nove vrste imena, Pepčka II. Pravega imena, kakor si ga zasluži, tukaj ne bom zapisal, ker je prenevarno, že je tudi res. Boljše bo, če si ga vsak bralec misli sam. Damkov Foltj je po svojem stanu pilo (puškar), pa ga rajši pije kakor pili. V Šentvidu se ga je n. pr. tako nalezal, da bi „Alpenrosi“ skoraj „fano“ izgubil. V pijanosti je zmerjal slovenske gospode visokošolce. Gospod sodnik pa so mu za to na večno prazen „pajkelc“ še nabili pipo in rekli: „Foltj, plačaj zdaj, ali pa boš šov v vuknjo.“ — Bolj „natrkan“ kot trezen se je tudi ob župnika K. in šentjakobskega kaplana počohal. Akurat kakor tiste ljube stvarce, ki imajo gor zavite repe. Tudi nekaj drugih mož-poštenjakov je moralo požreti par trpkih. — „Navihani“ je opsoval odbor puškarske zadrage, da je „bagage“. Razžaljeni ga seveda hoče tožiti, pa je župan Ogriz proti tožbi. Zakaj pa g. župan? Ali za borovškega župana psovka „pakaž“ ni razžaljen? — Pa naj bo dovolj za danes o Damkovem Foltju. Kako ime si zasluži? Ljubi bralec odgovori, pa bolj tiho, da te nihče ne sliši.

Slovenji Plajberg. Cenjeni „Mir“, dolgo sem ugibal, v čem so naši nemčurčki ali podomače „Štajercijanci“ tako napredni, ker zmiraj povdarjajo svoj „fortšrit“? In vem, da tudi bralci „Mira“ tega ne uganajo! Namreč v „malanju“. Boštov Andrejček, kateri svoj „fortšrit“ že par let zajema iz „giftne krote“, je namalal nekega osla na velik papir ter ga prilepil na strgano rjuho in jo obesil na drog in si to „zastavo“ postavil na vrh strehe. Naš šolski vodja enakega kalibra je šel ravno takrat mimo ter na vse grlo vpil: „bravo in hajl“ ko je oni razobešal svojo „fano“. Menda je hotel s to figuro smešiti nekega kmeta, ker je ta kupil osla za prevažanje mleka. Zraven je pa nemara sam sebe najbolj osmešil ter pokazal, da ima v glavi to, kar pravi osel zamačuje, namreč slamo, ali pa je le hotel ljudem pokazati svojo pravo fotografijo! Zdaj pa še nekaj. Boštov očka so večkrat rekli: „Ko bi vsi svoje otroke tako učili, kakor jaz, bi bila že na zemlji nebesa.“ In zdaj se vidi. Hčere pse ščujejo za mimoidočimi, sin pa osle mala. To so torej nemčurska nebesa! No, pa hajl njih „fortšritu in bildungi“.

Iz Sel. (Ubogi srotej Lulek.) Bog daj norcem pamet, smo djali, ko smo brali v zadnji „giftni kroti“ dopis iz Sel. Dosedaj smo namreč mislili, da se nekateri ljudje le delajo tako neumne, zdaj pa izpoznamo, da so res zreli za norišnico. Lulek je začel pisati v ptujsko „giftno krot“, katero je tudi zanesel v Sele. Pomagal mu je pri prenašanju tega smradu znani Sušnik, ki je poslal celo svojega nadebudnega sinčka z eno krotu v gostilno pri cervki, da bi jo pustil tam, ali gostilničar je vrgel to krotu takoj na smetišče, ne da bi jo pogledal. Lulek je mislil, kako zgago bo napravil s svojim kozjim dopisom, ali zmotil se je. Obira namreč gospoda župnika, ali tako neumno, da se morajo ubogemu Luleku smejati vse koze v Selah. Lulek, ko si tako salamensko kratek nasproti gospodu župniku! Kdo se briga zate v Selah, kvečjemu tisti „krotarji“ doli pod klancem, medtem ko ima gospoda župnika vse rado. I, saj si ga imel ti tudi tedaj, ko si še posrkal kak čajček, ali pa vinčeka v farovžu! Seveda sedaj, ko je gospod župnik načelnik krajnega šolskega sveta in ti precej trdo stopa na tvoje nemčurske krempelce, sedaj ti seveda gospod župnik ni več všeč! Zato se tudi rajši družiš s samimi barabami, ker v pošteno slovensko selsko družbo ne smeš več. Srotej, žal nam je, da imaš tako plitve možgane! Sicer naj te pa potrošta misel, ki jo imajo vsi Selani o tebi, namreč, da nisi pri pravi pameti. Zato ti tudi svetujemo, da rajši izmoliš vsak dan

na čast sv. Katarini par očenašov za pravi um in pamet, kakor pa da pišeš tako neumne dopise v „Štajerca“, kakor je bil zadnji. Obenem se pa potrkaj na prsi ter zgrevano priznaj, da si med neumnimi sam največji srotej!

Izpod Obirja. Dragi „Mir“, dovoli mi, da Ti danes sporočim par novic, katere bodo gotovo zanimalo moje sosede. Obenem pa upam, da bodo nekemu, ki vtika svoje prste prav rad tja, kamor mu jih je najmanj treba, tudi prav prišle. Gre se namreč za našo šolo. Ker je naša vlada tako zelo darežljiva, imamo za selsko občino dva razreda, enega slovenskega; drugega pa „nemškega“. Na slovenskem poučuje neki Lulek, ki je res pravi lulek, in o tem učitelju bi rad povedal par novih. Ta možiček, ki je privandral iz Štajerskega, kjer ga niso mogli menda niti za to porabiti, da bi šolske peči kuril, se je začel pri nas nekam napihovati. Ljudje, ki se zastopijo nato, pravijo, da ga je napihnil „Štajerčev“ smrad, drugi pa zopet, da mu je zlezla neka giftna krota v možgane, ki ga je popolnoma zmešala. Lulek je namreč celo jezen, ker mora poučevati v slovenskem razredu, obenem je toliko hudoben da bi najrajši ta slovenski razred kar naenkrat pogoltnil. Ker ga ne more odpraviti vsled obilice otrok, je zmislił nekaj drugega; začel je opuščati triurni nemški pouk. Mož je takole študiral: Kmetje hočejo, da se otroci, ki zahajajo v slovenski razred, nauče nemško, toda na podlagi slovenskega jezika. Ako opustim nemške ure, otroci ne bodo znali nič nemško, in kmetje jih bodo vzeli iz slovenskega razreda v nemški razred. Lulek ti si na ta način prihranil tri ure, in ker je opuščal tudi slovenski pouk v nemškem razredu, nadaljne tri ure pouka, da bi lažje koze kupoval, poleg tega pa napolnil nemški razred, katerega že duši jetika zaradi pomanjkanja „nemških“ otrok. Ali mi kmetje nismo tako neumni, da ne bi izpoznali Lulekove „kunšti“. Zato opozarjamo krajni šolski svet, da naj poskrbi za to, da bo učitelj Lulek vršil svojo dolžnost, sicer bi bili prisiljeni povprašati kje drugje, ali smejo učitelji kar tjavendan opuščati predpisani šolski pouk.

Izpod Košute. (Ali je to dovoljeno?) Vse javne oblasti, katerih se to tiče, v prvi vrsti pa krajni šolski svet v Selah, okrajni šolski svet v Celovcu ter deželni šolski svet vprašamo, ali je dovoljeno učitelju toliko časa biti in toľči po otroku, da se palica zlomi? Drugič vprašamo, ali je dovoljeno, pustiti otroka z ranjenim kolonom toľko časa klečati, da otrok ne more več sam vstati? Nadalje vprašamo, ali je to dovoljeno vsem učiteljem, ali pa samo g. učitelju Luleku v Selah?

Več kmetov, ki imajo otroke v šoli

Bajtiše. Velika sreča še čaka Bajtiše. Imamo pri nas gospoda, ki se neizrečeno trudi za naš blagor. Odsedaj naprej ne bo treba našim rudarjem nič več štrajkati, kajti zanje je poskrbljeno tako dobro, da boljšega sploh ni mogoče. Ravnotako pa tudi za vse druge podpore in opore potrebne Bajtišane. Čujte in strmite, ko izveste to novico. „Štajerc“ namreč poroča: „Mi gremo naprej! Iz male občine Bajtiše pri Borovlju smo dobili 24. pr. m. osem (8) novih naročnikov. Prepričani smo, da mora tehi osem giftnih krot res izpremeniti Bajtiše v pravi raj že tu na zemlji. Zato si ne moremo kaj, da ne bi onega gospoda, ki nas je osrečil s ptujsko nesnago, ne imenovali javno, da tudi ostali svet izve njegovo presrečno ime. Ta gospod je naš učitelj Janschitz. Samo to bi radi vedeli, ali je ta gospod tudi plačal „Štajerca“, to pa zato, da ne bi morda h koncu leta prišel kak račun, pozneje pa advokatno pismo in tožba zaradi naročnine.

Iz Šmarjete v Rožu. („Giftna krota Štajerc in nje častitelji.“) Oprostite, gospod urednik, da Vam spet nekaj poročam o tej „kroti“. Da so usilili to „kroto“ med nas poštene Slovence, je Vam že znano, in da jej mi pokažemo zobe in jo vržemo vun, nam smete verjeti. Opisati hočem danes samo tri može, ki imajo s „Štajercem“ največje veselje: dva zagrizena posilinemca, ki sta tudi Štajerca in en nemec Tirolec. Eden izmed prvih dveh in omenjeni Tirolec, to sta dva naša učitelja, prvi nadučitelj, drugi podučitelj. Ta dva same jeze ne moreta kam, da so bili izvoljeni v krajni šolski svet sami odločni možje Slovenci in da je zavedni slovenski kmet Kuhar postal načelnik šolskega sveta in je še celo pisarije, katere je imel prej nadučitelj, vzel v svoje roke. Zato sta začela vsiljevati „Štajerca“, da bi v njem mesarila krajni šolski svet in načelnika. Nadučitelju se ne čudimo, ker ga že več let poznamo, da je jako zagrizen nasprotnik Slovencev, da ima toľko ve-

selje z „giftno kroto“, ali čudimo se možiceljnu, drugemu učitelju, ker je „Štajerc“ slovenski časopis, da se tako zanima zanj, ker dasiravno je 10 let v Šmarjeti, še slovensko kvakati ne zna in sovraži vse kar po slovenskem diši, samo „Štajerca“ ne, ker se tukaj udriha po duhovnikih in zavednih Slovencih. To pa možiceljna zelo veseli. Tretji mož, ki je tudi „Štajerc“, zagrizen posilinemec, je pa naš c. kr. poštar. No, kakor je nam znano, toliko se je že poboljšal, da se ne brani „Štajerca“ več nazaj vzeti, drugače bi ga pa bili mi podučili, kake dolžnosti ima kot poštar in kako mora občeovati s strankami, ne tako surovo, kakor je njegova navada. Sicer mu pa svetujemo, da sploh postopa kot poštni uradnik, kakor je njegova dolžnost, drugače bomo poskrbeli, da ga bodo od drugod poučili, kako mora z nami ravnati. In ker je pa ta mož tudi gostilničar in štacunar, bi svetovali vsem zavednim Slovencem, da bi mislili nato, da večidel od naših grošev živi. Mož je tudi kot gostilničar in kot štacunar ravno tako „vljuden“ kot poštar, in bi bilo dobro, da če k njemu kaj kupit greš, da bi vzel klobuk dol in bi prtenega gospoda najprej prav spoštljivo pozdravil. Njegova „vljudnost“ ni znana samo pri nas, temveč sploh po celem Rožu, zlasti pa v Borovljah ga vse pozna, najbrž zato, ker je njegova zlahitna gospa, katero ima tako rad (?) tudi v Borovljah doma. Toraj še enkrat, držimo se gesla: „Svoji k svojim“ in pokažimo takim ljudem hrbet in ne nosimo jim več naših težko prisluženih grošev. In če mi vsi storimo tako, potem bo pa tudi naš poštar imel časa dosti, da bo prebiral „Štajerca“ sam, ker ima tako veselje ž njim. Mi ga bomo pa vselej prinesli njemu nazaj na pošto.

Kotmaravas. (Občinske volitve.) V ponedeljek po kvaterni nedelji imeli smo občinske volitve, katerih se naša stranka ni udeležila, akoravno je bila v 3. razredu zmaga mogoča. Občinska uprava je bila zdaj pod slavno nemčursko vlado taka, da nobeden naših mož ne prevezeti odgovornosti za polom, kateri mora zdaj priti. Župo, ki so jo nemčurji skuhal, naj nemčurji počrepljejo. Nekatere odbornike so sami iz svoje srede pometali, vtaknili pa so v odbor enega učitelja (ki je obenem tudi občinski škric) in enega grajskega gozdarja. Ta dva, ki ne plačujeta niti vinarja občinskih doklad, bodeta določevala, koliko bomo mi domači kmetje zdaj k nepotrebnim novim šolam plačevali! Pred volitvami so strašili kmete: „ako volite „Metodije“, bode 2000 kron več plačali k šoli! Mi bomo dobili od „šulferajna“ 2000 kron.“ — Sram vas bodi, škriji, da našo slovensko mladino prodajate nemškemu šulferajnu za judežve groše! Občina bode plačala 14000 kron; judeževih grošev bo 2000 K, in za nje bode nemški šulferajn z nami komandiral! Sramota!

Kotmaravas. (Naše ali prav za prav nemčurske volitve.) Ker je nekdo izmed naših volilne liste pogledal in malce poreklamiral, bil je strah naših nemčurčkov velik, in prignali so vse „kar ležje inoj gre“. Eden je celo trikrat volil, ravno tako kakor nemčurji pri svojih zborovanjih obe roki vzdigujejo, da je zborovanje b'lj imenitno. Posebno šolarji so imeli vesel praznik („hajt is ka šuel!“), ker so vsi 3 učitelji imeli veliko dela v komisiji in pri volilnem zapisniku in zunaj pri fabriciranju pooblastil. Ker se pa slovenska stranka po dobrem preudarku iz tehtnih razlogov ni hotela udeležiti volitve, zato nemčurskega slavlja in hajlanja po volitvi ni bilo ne konca ne kraja. Pijanih odbornikov in namestnikov je bilo še drugi dan zvečer po vseh gostilnah dosti. Od slavnih „nemških“ pevc... ev in njih „kapelmajstra“ bi tudi lahko še nekaj b'lj imenitnega povedal, pa jim rajši prizanesem, ker so bili do zdaj le zapeljani in se morda zdaj zavedo, da ni prav, slovensko mamo zatajiti. —

Kotmaravas. (Častni občan.) Kaj neki bi rekel preljubeznivi naš prijateljček, upokojeni okrajni glavar baron Mac Nevin, ko bi vedel, kako so ga njegovi lastni pristaši čisto pozabili, da še v volilno listo ni prišel. Morali smo ga šele mi noter reklamirati, mi „Metodiji“ — barona Mac Nevina! Ko ni bilo pri volitvi v 1. razredu njegovo ime klicano, smo mi vprašali zakaj ne. In reklo se je: „a jo, rihtik, baron Mac Nevin, der is do oben n u m r o n u l l!“ Torej gospod baron, vi ste pri nas — n u m r o n u l l! —

Vrba. (Kdo hujska?) Pred kratkim je tukaj umrla Ana Wallner, da je to novico znani vsenemec iz Vrbe sporočil svojemu glasilu „K. Wochenblattu“, na tem se seveda nikdo ne spotika, ali da porabi to prilžnost lopniti v svoji neotesanosti po našem župniku, to kaže zlobnost v najvišji meri. Poročevalec je namreč

zapazil v sprevodu, katerega se je udeležilo mnogo „meščanstva“ ali „purgarjev“ iz Vrbe (meščani ali purgarji iz Vrbe to je nam pa res najnovejša novica; škoda da ni več pust! Op. ur.), luknjo, ker je manjkal duhovnik; isti vpraša končno, zakaj da je župnik naredil tukaj izjemo, ker je sicer navada, da je kondukt ali sprevod od doma mrliča, znabiti radi tega, ker je rajna bila Nemka?! Poizvedovali smo o tej zadevi in izvedeli, da sin umrle Wallner izrecno ni naročil kondukta od doma. Mi se usojamo vprašati: kakšen priimek pa zasluži tak dopisun, ki sklada v časnike neresnična poročila? Morebiti bi ga smeli imenovati — lažnika? Na kako nizki stopinji je pač vsenemško častnikarstvo, kaže to, da mu zadostuje za izpolnitev sicer morebitnih „lukenj“ v svojih listih tudi najnesramnejši izmišljeni in zlagani napad na kakega katoliškega duhovnika. Če pa jim mi njihovo neresničnost in nesranost dokažemo, tedaj smo pa — hujskači. Včasih je pa narobe tudi prav! Vsenemškemu dopisunu bi pa dali nasvet: ne praskaj se tam, kjer te ne srbi!

Dvor. V predzadnji številki našega lista smo poročali o zabavljanju Vrbljanov zoper Slovence in nesramnem napadanju občespoštovanega gospoda Markota radi dvojezičnega napisa na njegovi hiši. Te napade popravlja g. Jasser iz Vrbe, kolikor se tičejo nemškega pevskega društva; v tem svojem popravku pa ne more opustiti, da bi jo ne vsekali po našem cerkvenem petju, češ, v naši cerkvi se poje samo „windische Lieder“. Raba tega razžaljivega izraza „windisch“ kaže neotesanost dopisnika; g. Jasserja se usojamo vprašati, kaj pa ga briga naše cerkveno petje, saj je odpadel od katoliške vere. Mi se ne zmenimo zato, kako se poje v cerkvi, v katero on zahaja kot odpadnik, on pa naj tudi nas pusti pri pokoju!

Ledenice. Ker nihče ne ve kaj pisati iz našega kraja, naj napišem jaz par vrstic o našem dosedanem županu, kako ravna z nami kmeti. Ko je prišel nekdo iz našega kraja k njemu in ga je prosil, da bi mu naredil prošnjo za njegovega brata, ki je pri vojaki, da bi prišel domov, ker ga zelo potrebujejo doma, odgovoril mu je gospod župan: „Ker vi ne zaupate meni, naj vam le gospod Jakob Štefančič naredi prošnjo.“ Ja, zahvalimo se vam, gospod župan za take besede in vprašamo vas, zakaj smo vas neki volili? Izvolili smo vas ja zato, da bi pomagali kmetom, pa ne gospodu podpirali! Kaj ste pa storili vi za nas kmete dobrega? Boljše bi bilo, če bi si izvolili za župana kakega revnega kajžarja. Vprašamo vas tudi, kdaj ste govorili o potu za vasjo, da bo zravnano? Mi kmetje nismo slišali o tem in mislimo, da se je vam le ponoči sanjalo. Za takega župana se pač mi kmetje lepo zahvalimo!

Na Stopicah. (Volilni shod.) Nove državnozborske volitve so pred durmi! To čutimo že tudi mi v slovenski kneževini „Finkenstein“. Strankarski volilni boj se že sedaj na deželi začel in tudi že pri nas se sklicujejo volilni zaupni shodi nemških kandidatov, ki se nam ponujajo. V soboto, dne 23. februarja je bil pri Otertu, gostilničarju v Mlinarjah, zaupni shod dr. Aichlberga, odvetnika v Beljaku. Dan navrh v nedeljo pa tukaj v Stopicah v nekdanji slovenski hiši Pökičevi, volilni shod dr. Angererja, gimnazijskega profesorja v Celovcu. Ta poslednji je svoj nemško-radikalni program tako na dolgo in široko razkladal, da so naši dobri ljudje že naveličali se poslušati in jih je precej odšlo, predno se je sklenilo. Delal je volilcem vse mogoče in nemogoče obljube; med drugim tudi to, da se bode v državnem zboru tudi potegoval za odpravitve zemljišznega cesarskega davka. Zares velikanska obljuba! Da bi to mogoče bilo, bi se moral zato naravnost posebni čudež zgoditi — sedaj, ko vsako leto državni stroški koj na stotine milijonov rastejo! Ali bode mogel ta moderni Herkules iz Celovca to velikansko skalo, ki kmeta tlači, na svoje šibke rame vzdigniti? Ali se ta gospod velmož ne boji, da bi samemu sebi tudi vejo odrezal, na kateri tako fletno sedi — ker iz državne blagajne — pri državnih jaslih živi. Zares prav ponosni smo, da nas gospodje kandidatje za državni zbor tako radi obiščejo. Prišli pa bodo še socijaldemokrati iz Beljaka in še drugi! Katere zlate obljube nam pa bodo še prinesli — počakajmo! Ali morebiti še slovenski program iz nemških ust? Zares to bi bil že drugi čudež! —

Brdo pri Šmohorju. (Občinske volitve — slovenska zmaga.) Še nikoli, se lahko reče, ni doživel Brdo tako živahnega dneva, kakor je bil dan 26. februarja — dan volitve. Udeležba pri volitvi je bila naravnost velikanska. Izmed 320 volilcev je prišlo na volišče približno 260, med temi večina naših mož.

V tretjem razredu, kjer so se nasprotniki najbolj bahali, da bo gotovo njihov, je bilo oddanih 199 glasov, naših 120, nasprotnih 79. Še sijajnejša je pa bila naša zmaga v drugem volilnem razredu; izmed oddanih 40 glasov je bilo naših 27, nasprotnih 13. Vkljub temu, da so nasprotniki uporabljali nepostavna sredstva, še niso prišli do zmage, — Drugače pa je bilo s prvimi volilnim razredom. Tam smo za sedaj še enkrat — propadli za 2 glasova, našinci 8, nasprotniki 10 glasov. V tem razredu smo le zaradi tega propadli, ker gospodje v volilni komisiji niso postavno ravnali. Glejte no, pustili so voliti: c. kr. montansko-eraričnega oskrbnika iz Šmohorja brez vsakega pooblastila, katero pa po našem mnenju mora izdati poljedelsko ministrstvo. Našega moža, kateri je hotel s postavnim pooblastilom voliti, čeprav je imel več ko polovico podpisov opravičenih sopoestnikov Brdske planine, je komisija zavrnila. A volil je za imenovano planino brez vsakega pooblastila takoimenovani „Alpenmeister“, kateri nima pravice zastopati planinske zadeve na zunaj. Slednjič so pa pustili voliti s pooblastilom, kar še nikoli, vsaj tu na Koroškem nismo slišali, definitivno nastavljeno učiteljico. V prvem volilnem razredu so torej zmagali štirje učitelji in ena kikka. Največje veselje pa imamo nad tem, da je naše ljudstvo enkrat prišlo k pameti in da je tako organizirano. Živeli naši volilci!

Brdo. (Brilantni nasprotni agitator.) Razvidno je, da je naša misel v brdski občini zmaga la sijajno, vkljub temu, da so naši nasprotniki na vso moč agitirali. Neki „brilantni“ nasprotni „agitator“ je letal noč in dan, tako tudi zadnji večer pred volitvijo. Ko se je vračal zadnji večer ob kaki 12. uri opolnoči domov, si je gotovo sam pri sebi mislil: „Vse Slovence v brdski občini sem zdaj uničil, zdaj pa bom župan. Obenem mu je blodila, kakor se čuje, tudi misel po glavi, ker je po svojem mnenju vse Slovence uničil, da ga bodo še živi Slovenci na skrivnem zgrabili in pobili. Ravno pa, ko je tako globoko tičal v teh mislih, pridejo mu nasproti drvarji, kateri so ravno šli domov. Oni je začel bežati, drvarji pa za njim, ker so mislili, da je kak nepošten človek. „Brilantni agitator“ pa je bežal, dokler ni zavetja našel na — pokopališču ravno pri pred par dnevi pokopanem volilcu. Vidite naš „brilantni agitator“ je hotel menda še od že „rajnih“ pridobiti si pooblastila, da bi jim bila zmaga bolj gotova; a vse ni nič pomagalo, ker je naše ljudstvo prebujeno. „Hin je hin!“ Mi pa ostanemo!

Brdo, Brdo, lepi kraj!
Bilo zaspano si nekaj;
Pa prišel v te je pravi duh,
Utihi bil je bogatin, skopuh.
Ljudstvo se je zedinilo
Može si prave izvolilo,
Kateri bodo prave pameti
In znali narodu pomagati.
Dragi „brilantni agitator“ ti,
Le dal, prav dobro se naspil
In nikdar, nikdar več ne misli,
Da bodo časi zmajr isti:
Da ki je dobro govoriti znal,
Pooblastila pri naših je pobral.
Ljudje so prišli do prave pameti
In znajo svoje „agitatorje“ ceniti.
Odneseš zmago je celó nek fant,
Ki agitiral je še bolj „kakor „brilant“.

Kontraagitator.

Radiše. Slavni dr. Merda, „nemški“ volilni mož in odbornik, ne more mirovati radi svoje znane nezgode. Mesto da bi možiček lepo molčal o tem, kako se mu je pri volitvah „peč podrla“, je začel zdaj razobešati svoje umazano perilo oziroma svoje „dišeče“ hlače po sodnih dvoranah. Tožil je dva ugledna Slovenca, češ, da sta krivo obdolžila, da se je podelal v svoje hlače, ktere pravice mu nihče na svetu ne more odrekati. Dotična Slovenca sta bila v položaju doprinesti „sijajen“ dokaz resnice, v kolikor je to sploh mogoče; toda Merda jim je rajši odpustil. A prišle so zdaj na dan vse podrobnosti tega tragičnega dogodilja; zdaj še le vemo, kako in zakaj se je temu navdušenemu možicu v hlače — peč podrla. Ni to res, kakor je zadnji „Mir“ poročal, da je dr. Merda radi preobilo zavžitega golaža v hlače ušlo, marveč iz golega navdušenja za sveto nemško reč je mož opravil svojo potrebo oblečen, ne da bi „hvače dovta potegnil“. Bilo je tako. Ravno ko je počil možnar, je Rader navdušeno zavpil „Heil“ in — zgodilo se je; kajti tisti hip je imel mož že simbol nemške radiške kulture v — hlačah ter širil njen opojni duh po bližnji okolici. Razburjenje in strah obenem sta napolnila Raderju — hlače, da veste. Pa s tem še ni bilo konec tragediji. Ko je dr. Merda prilezel domov s polnimi hlačami, je bil še doma — polom; kajti žena njegova ni usmiljenega srca ter je dobil Merda še doma —

svoj porcijon. Ona je pač „nazadnjaška“ in ne zna ceniti pravega navdušenja. Tako je postal dr. Merda pravi nemški narodni mučenik. Gotovo zasluži, da se ga izvoli za njegove zasluge in „dejanjsko“ navdušenje, ki se je pri volitvah tako sijajno manifestiralo na njegovi obleki, za častnega člana, če ne v Radišah pa vsaj v Medgorju, kjer potrebujejo častnih občanov, — najmanj pa zasluži, da se mu operejo hlače na občinske stroške, če ne že kupijo nove, tiste stare mučeniške hlače pa shranijo za večni spomin na volitve l. 1907 po Kr. r. v občinskem arhivu. Tebi pa, dr. Merda, slavni prvoboritelj in stebler radiškega nemškutarstva, koroški nemški vitez podrti peči, želimo, da skoro zadobiš mir in — oprane, če ne že nove hlače. Heil!

Izjava. Zaradi zadnjih dopisov v „Miru“ iz Bistrice in Sveč sumničijo nekateri občinski odborniki mene. To pa po krivici. — Izjavljam ter lahko tudi prisežem, da s temi dopisi nisem bil niti v najmanjši dotiki, tem manj jih sam pisal. — Gregor Pak, posestnik, Sveče. — Potrjujemo, da ta izjava popolnoma odgovarja resnici. Uredništvo.

Društveno gibanje.

Škocijan. „Slovensko krščansko-socijalno bralno društvo za Škocijan in okolico“ priredi v nedeljo, dne 10. sušca t. l. „pri Rušu“ v Zamožni vasi mesečni sestanek in skloptično predstavbo s primernim predavanjem. Uprizorile se bodo slike iz Rima in Rivijere itd. Začetek je točno ob štirih popoldne. — Ker je le redka prilika, videti kaj takega, vabimo vse ude in prijatelje društva, da v obilnem številu dojdejo!

Sokol v Žalcu razvije 2. rožnika t. l. slovesno svoj prapor. Na to prireditve, ki bo spojena z veliko ljudsko veselico, že danes slavna društva opozarja in jih prosi, naj se na to redko slavnost blagohotno ozirajo.

Dopisi.

Vrba. (Iz vsenemškega tabora.) Človek, ki Vrbljane le površno pozna, bi si mislil, to so najsrečnejši ljudje na svetu, saj dihaajo in živijo popolnoma v znamenju toliko hvalisanega „fortšrita“; vsak si želi sreče in blagostanja ter poskuša biti srečen v tej ali drugi stranki. Kot „klerikalci“ ne moremo biti srečni, si misli večina Vrbljanov, torej zatajimo to, kar smo, da je nas namreč večinoma rodila verna, pobožna mati Slovenka, in poskusimo svojo srečo kot odpadniki bodisi pri stranki vsenemcev, nemških nacijske, kozmopolitov, in kako se že vse te stranke imenujejo. Kako pa izgleda torej Vrba in nje prebivalci v znamenju „fortšrita“? Tem se mora gotovo najbeljše goditi, bo rekel marsikdo, ker imajo občinske in šolske vaje popolnoma v svojih rokah. Temu pa ni tako; pustimo jih samih govoriti. V listu „Fr. St.“ št. 10. z dne 2. februarja t. l. toži Vrbljan: „Čut veselja se tukaj ne more pojaviti, dasi bi lahko s ponosom pogledali na napredek zadnjih 25 let (odkar je namreč 1883. leta Vrba pogorela), kajti sad njihovega truda je vničil pritisk davkov, ki so se zvišali (direktni davki namreč) za več nego 40%“. (Kdo pa ima vpliv pri zviševanju davkov? Mar ne ljudsko zastopstvo? Ali to ni v „fortšritih“ rokah? Vrbljani! iz katerih strank pa si volite svoje poslance, zastopnike v parlamentu? Ti so pač povsod „fortšriti“ tedaj tudi pri zviševanju davkov. Hajl foršrit! Op. ur.) — K temu pride, da so se občinske doklade v zadnjih dveh letih grozno zvišale po napravi vodovoda, ki je stal 120.000 K, izdaja voditelja za tujce (knjiga) približno 15.000 K in prizidanje šole 20.000 K. To so svote, piše nasprotni list, katerih mora večina posestnikov vil občutiti kot neznosno breme, katero se ne more več povečati, če nečemo priti na stopinjo, na kateri je naš pogin neizogiben! — Brezobzirno dela davčna oblast s svojimi zaupniki možmi, ki vidi samo dohodke, stroškov pa ne. (Kdo pa so ti zaupni možje in kdo je gospodar v občini?! Vpr. ur.) Kako pa izgleda šolsko gospodarstvo? To je sicer stvar, katere pravzaprav mi „nazadnjaki in mračnjaki“, kakor nas „napredni“ Vrbljani preradi nazivljejo, ne razumemo, a tudi v tej zadevi hočemo se poslužiti njihovega lastnega orodja in samo to prosimo prav ponižno, da bi smeli tudi mi kakor oni jasno izraziti zraven svoje mnenje. „Na cellem Koroškem je ni šole“, piše nasprotni list, „kjer bi se vršila tekom 6 let tako pogosta iz-

prememba učnih moči, kakor na Vrbi. Kolikokrat slišimo od strokovnjakov, da je mogoč pravi uspeh v šoli le pri gotovi nastanjenosti učiteljev, t. j. da ostane učitelj dalje v enem in istem kraju.“ Iz tega se drznemo skepati: Vrbska šola ni imela v zadnjih 6 letih pravega uspeha. Ali ni škoda ogromnih stroškov za drago šolo, ki pa — ni imela pravega uspeha. — Neuspeh pa moramo iskati še na drugi strani: dejstvo je, izmed vseh 4 učnih moči na vrbski šoli ni nobena zmožna slovenskega jezika; saj tega ni treba, bo ugovarjal marsikdo, tukajšnja učilnica je ja nemška. Bistvo šole pa ne obstoji v tem, da ima nemški napis, da dobiva od raznih strani judežve groše, da poučuje osobe polno vsenemškega duha, da ima v šolski palači „südmarka“ svojo knjižnico — vse to je res znak nemštva. Pa kaj bi bila šolska palača brez najpotrebnejšega — brez šolarjev. Ali imajo šolarji naše ljudske šole tudi pravcati „nemški znak“, t. j. so ti res potomci nemških staršev? Odgovor na to vprašanje nam dajo sledeče številke: šolski okraj Vrba šteje po zadnjem šolskem štetju 1171 prebivalcev in sicer 476 Nemcev ter — 695 Slovencev. In 695 Slovencev mora pošiljati svoje otroke v šolo, kjer poučujejo učitelji, ki ne znajo jezika otrok. (Nadaljevanje.)

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica v Žabnicah, reg. zadruga z neomejeno zavezo, bode imela svoj

letni občni zbor

dne 17. marca t. l., ob 3. uri popoldne, v uradni sobi v župnišču s sledečim sporedom:

1. Poročilo načelnštva in odobrenje letnega računa.
2. Volitev odbora in računskih pregledovalcev.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Razni nasveti.

K obilni udeležbi vabi

načelstvo.

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica v Glinjah, reg. zadruga z neomejeno zavezo, bode imela svoj

letni občni zbor

dne 17. sušca t. l., ob 3. uri popoldne, v hranilniških prostorih hiš. št. 8 na Trati pri Glinjah s sledečim sporedom:

1. Poročilo delovanja l. 1906 in odobrenje letnega računa.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Volitev odbora in računskih pregledovalcev.
4. Sprememba pravil.
5. Razni nasveti.

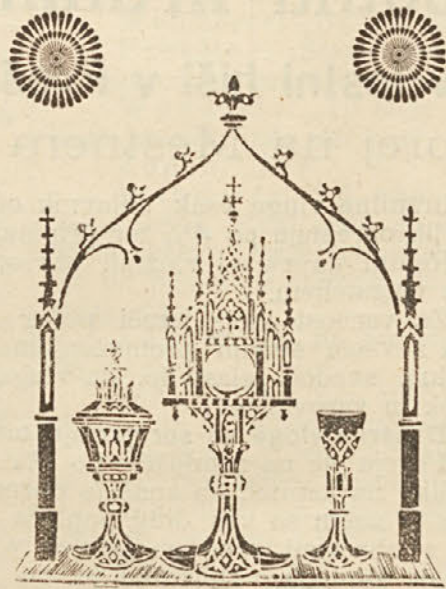
K polnoštevilni udeležbi uljudno vabi

načelstvo.

Kolarski mojster Jurij Čarf v Velikovu išče sposobnega in pridnega

učenca,

ki se takoj sprejme v uk.

Lovske puške

vseh sestav, priznana delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Peter Wernig,

c. kr. dvorni izdelovatelj orožja v Borovljah, Koroško.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Služba cerkovnika in organista

na Radišah (ker je dosednji sam prostovoljno odstopil), se s tem razpisuje do dne 31. sušca t. l. — Plača znaša 150 kron od cerkve, štola približno 250 do 350 kron, bira in stanovanje (oziroma gostilniška obrt) prosto. Rokodelci in cecilijanci imajo prednost.

Soprovizor Anton Kaplán,

župnik v Medgorjah, pošta Žrelec (Ebental) pri Celovcu na Koroškem.

Častna izjava.

Jaz podpisani Luka Pipp, p. d. Galauc na Ziljski Bistrici globoko obžalujem, da sem razžalil gospoda Janeza Warmutha, župnika na Ziljski Bistrici, preklicujem vse razžaljive besede, prosim gospoda župnika odpuščenja in se zahvaljujem, da opusti nadaljne sodnijske korake proti meni, ter obljubljam, da ne bom več žalil v tej zadevi častitega gospoda župnika.

Bistrica na Zilji, dne 28. svečana 1907.

Luka Pipp.

Vojaška pisarna Emil Kokstein,

GRAZ, Stempfergasse 3.

Pojasnila, nasvete, prošnje, vloge, strokovnjaška mnenja itd. v vseh vojaških zadevah.

Posestvo srednje velikosti,

novo zidana hiša s tremi sobami in kuhinjo, poleg gospodarsko poslopje in vrt, četrt ure od kolodvora Pliberk, je po nizki ceni na prodaj. — Zemljišča je okoli 4 orolov ter zaraščen gozd. — Več se izve pri županstvu Bistrica pri Pliberku, pošta Šmihel pri Pliberku, Spodnje Koroško.

Emila Mehlhofer-ja vdova

pasarska obrt

Stolne ulice števil. 3 v Celovcu

se zahvaljuje za doslej izkazano zaupanje in se priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu z izgovljenimi deli in za napravo vseh v to stroko spadajočih

CERKVENIH IN BRONASTIH DEL,

napravljenih po najnovejših vzorcih, lepo izdelanih, po najnižjih cenah, n. pr. svečnikov za oltarje in podobe, svetilk, kadienic, kelihov, ciborijev, mašnih konvic s skledicami, posod za blagoslovljeno vodo, sveto olje, križev za oltarje, zastave itd.

Prenavljajo in popravljajo

se vse v to stroko spadajoče cerkvene stvari, in se jamči za dobro pozlačenje in posrebljenje v ognju. Pismena naročila se izvršujejo najhitreje in točno.

Angleška bolezen dojencev je pogosto, zlasti ob neracionalni prehrani povod precejšnjemu zaostanku razvitka

rok in nog v primeri k obsežni glavi. Če dodevamo kravjemu mleku Kufek-jeve otroške moke, lahko razvitek kosti in mišic pospešujemo prav ugodno.

Milostiva gospa,

ali veste, zakaj morate pri nakupovanju sladne kave izrečno poudarjati ime »Kathreiner«?

Ker se vam sicer utegne primeriti, da dobite manj vreden posnemek brez vseh vrlin, s katerimi se odlikuje Kathreinerjeva kava.

Zakaj le

Kathreinerjeva Kneippova

sladna kava

ima spričo posebnega načina svojega proizvajanja vonj in okus zrnate kave.

Zapomnite si torej natanko, milostiva gospa, da dobivate pristno Kathreinerjevo kavo zgolj v zaprtih izvornih zavojih z napisom: »Kathreinerjeva Kneippova sladna kava« in s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Prof. Pavlow je dokazal

da je zdrav tek prvi in najmočnejši probujevalec razločujočih želodčnih živcev. Zelo želodec krepeče in tek vzbujajoče delujejo pristne

Brady-jeve želodčne kapljice

Priznано sredstvo pri slabem teku, napetju, gorečici, preveliki tvorbi kislin, glavobolu in želodčnih bolečinah, slabi prebavi in njenih posledicah. — Dobivajo se v lekarnah. C. Brady, lekarnar, Dunaj I., Fleischmarkt 1-385, razpošilja 6 steklenic za K 5.—, 3 dvojne steklenice za K 4.50 poštne prosto.

OVES

(„WILLKOMM“).

Ta težki oves obrodi v vsaki zemlji, je najbolj rodovit in najprej dozori. Zraste visoko in daje prav dobro slamo za krmo, na njivi pa se ne vleže. Ker se ta oves na redko seje, zadostuje 50 kil za eno oralo. — Podpisano oskrbníštvo pošilja 25 kil za 9 K, kil za 17 K, 100 kil za 32 K z vrečo vred. Vzorce po 5 kil s pošto franco proti 3 K 20 vin. predplačila.

Oskrbništvo gračine Golič
pri Konjicah (Gonobitz) Štajersko.

Franc Ranc, posestnik, pošta Radomlje, lokalna železnica Kamnik na Kranjskem, prodaja

1 konja 5 let in 1 kobilu 4 leta staro, oba 15½ visoka, 16½ čez pas, figuranta, tudi za vožnjo dobra. Cena 1400 do 1300 kron.

Vsem, ki se čutijo opešane in oslabele,

so nervozni in brez energije, daje

Sanatogen

nov življenski pogum in življensko moč. Več kot 3000 profesorjev ga sijajno priporoča. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Brošure razpošilja zastoj in poštne prosto Bauer & Cie, Berolin SW 48, in glavno zastopstvo

G. Brady, Dunaj I.

Prodajo se stare cerkvene orgle

za ugodno ceno. Orgle bi služile za kako majhno faro ali za kako podružnico. — Več pove cerkveno predstojništvo v Vogrčah, pošta Pliberk na Spod. Koroškem.

V najem se dá prostorna kovačnica

z vodno silo, ob deželni cesti od Lipice proti Rudi. — Več pove Gašper Kužnik v Grebinju na Spod. Koroškem.

Poštne hran. račun št. 45.867.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

uraduje vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6 ure popoldne, ob nedeljah pa od 8. do 12. ure dopoldne v lastni hiši št. 81.

Hranilne vloge obrestujejo se po

4 $\frac{1}{2}$ 0

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod iz lastnega. Za nalaganje denarja so tudi položnice poštno-hranilničnega urada na razpolago.

Posojila se dajejo na hipotekarni kredit po 5½% in na osebni kredit pa po 6%. Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica ima tudi svojo

podružnico na Jesenicah

v Hrovatovi hiši št. 96.

Uraduje se vsak dan, kakor v centrali. Vsled otvoritve karavanske železnice se nudi Korošcem ugodna prilika za sigurno nalaganje denarja.

Denarni promet v letu 1905 K 3,200.000. Stanje hranilnih vlog v letu 1905 K 1.877.859.

Stanje

hranilnih vlog:

nad 23,000.000 K.

Rezervni

zaklad:

nad 800.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3,

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunala vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mesta občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom o. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4¾% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.